

1 Samenvatting en conclusies

Achtergrond

In de life cycle cost (LCC) benadering worden investeringen, beheer- en onderhoudskosten voor diverse varianten voor een lange tijdperiode uitgezet. Om deze reeksen met elkaar te vergelijken wordt de zogeheten contante waarde berekend: toekomstige bedragen worden verlaagd met een discontovoet. De hoogte hiervan is belangrijk want beïnvloedt de uitkomst van de vergelijking van varianten.

De directie Finance Management en Control van het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KIM) gevraagd een advies te geven over de te hanteren discontovoet bij LCC analyses.

Risicovrije discontovoet + risico-opslag

We gaan ervan uit dat de LCC op verschillende momenten gebruikt wordt. Eerst wordt een voorkeursvariant gekozen, vervolgens wordt de meest aantrekkelijke financieringsoptie gekozen.

De selectie van een voorkeursvariant gebeurt op basis van een analyse door de overheid. De voorgeschreven reële risicovrije discontovoet is dan 2,5% en gelijk aan de gemiddelde financieringskosten. Daarnaast wordt er een opslag gehanteerd voor zogeheten macro-economische risico's (bijvoorbeeld het risico van een lagere economische groei). Deze risico's doen zich met name voor bij de baten en niet of in mindere mate bij de kosten.

Discontovoet afhankelijk van type analyse

Afhankelijk van de grootte van het project vinden er een of twee analyses plaats om informatie te verzamelen om tot een voorkeursalternatief te komen:

1. De meest kosteneffectieve variant wordt geselecteerd op basis van een LCC analyse per alternatief. De (beperkt beschikbare) literatuur suggereert lage risico's, daarom adviseert het KIM vooralsnog een discontovoet van 2,5% toe te passen zonder opslag. Eventueel kan een projectspecifieke opslag toegepast worden. Indien geen MKBA gemaakt wordt, wordt deze analyse gebruikt om een keuze te maken (bijvoorbeeld bij kleinere onderhoudsprojecten).
2. Bij grotere onderhoudsprojecten en aanlegprojecten kan vervolgens een MKBA worden uitgevoerd. De meest kosteneffectieve variant per alternatief wordt doorgerekend in de MKBA. Op de discontovoet geldt een risico-opslag van 3%, tenzij de risico-opslag specifiek bepaald wordt. De totale discontovoet is dus 5,5%. De opslag is een gemiddelde: voor kosten is deze laag of nihil, voor de baten hoog. Hieruit volgt dat als de kostenstructuur tussen varianten of projecten verschilt ook de macro-economische risico's van het gehele project wijzigen. Dit kan aanleiding zijn een andere opslag per variant te hanteren – dit vraagt echter om een verdere uitwerking.

Als de voorkeursvariant geselecteerd is kan nog gekeken worden naar de meest aantrekkelijke financieringsoptie. De te hanteren discontovoet hangt dan af van de rendementseisen en de vraag welke risico's een specifieke financier verdisconteerd

wil zien in de discontovoet. Dit leidt niet tot een andere discontovoet dan nu gebruikelijk is bij dergelijke analyses.